

Michael Dudok de Wit

ilustrátor, výtvarník a režisér animovaných filmov (Holandsko)

Jeho osobitý štýl akvarelovej a atramentovej maľby oživa nielen v oceňovaných krátkych animovaných filmoch. Okrem filmovej tvorby píše a ilustruje knihy pre deti, vyučuje animáciu na umeleckých školách a univerzitách. Michael Dudok de Wit na seba po prvýkrát upozornil medzinárodné publikum v polovici 90. rokov 20. storočia šesťminútovým filmom *Mních a ryba* (*Le moine et le poisson*, 1994), za ktorý okrem celého radu ocenení získal cenu Cézar a bol nominovaný aj na Oscara. Oscara, a desiatky ďalších cien, získal za nezabudnuteľnú deväťminútovú snímku *Otec a dcéra* (*Father and Daughter*, 2000). Rovnomenná kniha pre deti bola ocenená v roku 2003 Zlatým jablkom na Bienále ilustrácií Bratislava (BIB). Ďalší krátky film *Vôňa čaju* (*The Aroma of Tea*, 2006) je inšpirovaný ázijským umením a kultúrou.

V roku 2016 dokončil s podporou japonského štúdia Ghibli svoj zatiaľ posledný film *Červená korytnačka* (*The Red Turtle*), ktorý je jeho celovečerným debutom. Michael Dudok de Wit za tento opäť pôsobivý film zaslúžene získal rad prestížnych cien aj nomináciu na Oscara.

Niekoľko úvah k filmom Michaela Dudoka de Wita

Giannalberto Bendazzi, filmový historik (Taliansko)

Mních a ryba (*The Monk and the Fish*, 1994) je energickým animovaným filmom, v ktorom mních prenasleduje rybu ako utkvелú predstavu. Celosvetová popularita tohto diela a množstvo získaných cien stáli na počiatku jednej z najúspešnejších kariér vo svete animovaného filmu. *Mních a ryba* je radostným a zároveň hlbokým príbehom s filozofickým podtónom. V zabehanom pôsobisku animovanej ilustrácie predstavuje mimoriadne inovátorský prístup. Staccato v pohybe postáv je novým krokom v neustále sa meniacej gramatike filmového umenia.

Otec a dcéra (*Father and Daughter*, 2000) získali hlavnú cenu na skoro každom festivale. Toto dielo je najvyšším príkladom autorského filmu, ktorý akrobaticky balansuje na krehkej rovnováhe medzi jemnosťou a sentimentálnosťou. Maľbou čajovými listami do rytmu hudby Arcangelo Corelliho Concerti grossi, de Witov abstraktný film *Vôňa čaju* (*The Aroma of Tea*, 2006) je neformálnou a konceptuálnou metaforou pri príprave jeho prvého celovečerného filmu *Červená korytnačka* (*The Red Turtle*, 2016). Dielo v produkcii Ghibli Studio, Prima Linea a Wild Bunch vyjadruje fundovanosť a rozsiahlosť de Witových tém, hlbokú túžbu, ako aj najvýznamnejšiu otázku života.

Dudok de Wit si váži každé okienko svojej tvorby, či už bolo nezávislým počínom alebo prácou na reklame. Jeho hodnotový systém a prístup k práci nepozná rozdiel medzi vysokým a nízkym umením. Všetky jeho filmy majú umeleckú i renesančne remeselnú kvalitu. Každá fáza animácie prechádza meditačnou fázou storyboardu počas dlhého časového obdobia. Avšak tento skúsený a scestovaný filmár ešte nedosiahol svoj cieľ. Keby si divák pozrel všetky jeho filmy za sebou, dúfal by, že ich je ešte viac. V roku 2018, v čase po odznení samotného postmodernizmu, má úprimný umelec ešte stále svoje miesto a svojich divákov.

Giannalberto Bendazzi

filmový historik, Taliansko

Giannalberto Bendazzi je nezávislý taliansky filmový historik a profesor dejín animácie. Svoju kariéru začínal ako novinár, od konca 90. rokov 20. storočia vyučuje po celom svete na prestížnych univerzitách. Pôsobil na Univerzite v Miláne (Università degli Studi di Milano) a bol hostujúcim profesorom dejín animácie na Nanyang Technological University v Singapúre a Griffith University v austrálskom Brisbane. Propaguje animovanú tvorbu všetkými možnými spôsobmi: píše knihy, články, štúdie, eseje, prednáša, pripravuje retrospektívy.

Od najznámejšej knihy z roku 2004 *Cartoons: 100 years of Cinema Animation* sa odvíja pokračovanie, grandiózne *Dejiny animovaného filmu* v troch zväzkoch, ktoré zahŕňajú nielen dejiny animácie vo viac ako 90 krajinách všetkých kontinentov, ale aj mnohé objavné informácie o animátoroch a filmoch, o ktorých sa dosiaľ nepísalo. Giannalberto Bendazzi do svojich dejín animácie zahrnul aj slovenský animovaný film.